

Sonderjylland

Nigsdagsmand S. P. Hansen
fuldte Onsdag den 21. Febr. 50
Aar, og i den Anledning modtog
han ved en Deputation med For-
manden for Bølgereforeningens Til-
synsraad, P. Stau af Kuskhave,
som Ordfører en kinstærkt udbyr-
ret Adresse, der havde følgende
Ordlyd:

„J fuld Anerkendelse af det store
og betydningfulde Arbejde, som
De allerede gennem en lang Aar-
række har ydet i vor nationale Sags
Tjeneste, følger Vedelsen af de tre
store nationale Foreninger Trang
til nu paa Deres 50 Aarsdag at
bringe Dem en samlet Lykønsning
og Tak.

Vi tror at kunne fremsjøre denne
Tak som et enstemmigt Udtryk for
hele den nordlesvigiske Befolknings
Hølelse overfor Dem. Det er os en
særlig Glæde at kunne bringe Dem
vor Tak for Deres Virksomhed under
Indtrykket af den gladelige
Fremgang nu ved sidste Valg, og
vi frygter til vor Tak haaber om,
at De endnu gennem mange Aar
maa faa Lov til at virke blandt os
og repræsentere et Folk i Fremgang
over hele Vnien.“

Dei udtalelse er underteget af
Bølgereforeningens, Sprogforeningens
og Skoleforeningens Bestyrelser,
og Tilsynsraadsmedlemmer, for
Bølgereforeningens Vedkommende
tillige af Stedfortræderne.

Efter at have oplæst Adressen
henvendte Stau nogle hjertelige
Ord til Hans'en. Han fremhævede,
efter hvad „Sjendal“ oplyser, at
Adressen talte den samlede nord-
lesvigiske Befolknings Hølelse og
smilede opfattet som et Udtryk for,
at S. P. Hans'en ligesom allerede
krænger i sin Tid under sin parla-
mentariske Gerning havde den sam-
lede nordlesvigiske Befolkning i
Agen.

S. P. Hans'en rettede en varm-
følt Tak til Bestyrelserne, idet han
udtalte, at Adressen hørte til den
Slags Gaver, der forbliver. Han
ville i sin fremtidige Virksomhed
være sig dette bevidst og had Besty-
relserne om at lade hans Tak gaa
videre til Foreningerne.

De hjemløse

De præsente Mængder op-
fordrede i Fjor flere af de unge
hjemløse til at rejse over Grænsen
og melde sig til Lægdskrollen i Søn-
geriget. Blant disse unge var og
jaa Smedelærking Hans Jensen i
Stodborg, som modtog en paa
Ligt affattet Skrivelse i den nævnte
Retning fra Kommuneforstander
Skjold i Stodborg. Hans Jensen er-
terkom imidlertid ikke Opfordrin-
gen, men sendte i Stedet for en
Forespørgsel til det danske Udenrigs-
ministerium, om han kunde vente
paa derom indgivne Ansøgning at
blive optaget i den danske Lægd-
skulle.

Der er nu ifølge „Sjendal“ fra
Udenrigsministeriet indløbet et svar,
hvor det meddeles Jensen, at han,
da han er født før den 7. April
1898, ikke kan optages i den danske
Lægdskulle, uden at han har er-
hvervet født hjem i Danmark.
Dette viser, at Myndighedernes
Beiræbelse har været forgæves.

De hjemløse

En Tale i den tyffe
Nigsdag.

Telegram.

AB. Berlin, 27. Februar. Under
Debatten i Nigsdagen i Dag angaa-
ende Nigs- og Statsunderlaatsloven
udtalte Hansien-Nørremølle, at Lov-
forlaget ubilligt bød et væsentligt
Fremfrit, selv om det havde
forskellige Mangler. Ved Omtalen
af Forlagets § 7 var Oprettelsen af
en Nigs-Forsølgingsret bleven
anbefalet fra forskellige Sider. Sam-
men med en saadan Ret kunde maa-
ske ogsaa fremføres en Ansøgn,
der en Gang for alle paa afgjort
bindende Maade fastflog Underlaats-
forholdet. Oprettelsen af en saadan
Ansøgn hentes Taleren byende
nødvendig i Betragtning af den
verktørdige Behandling, der blev de
hjemløse i Nordlesvig til Del. Ra-
zarteristisk var i denne Senende
Behandlingen af den tidligere Skis-

fører i Nabenraa, der i sit 60.
Aar havde lidt Skisbrud, hvorved
han mistede samtlige sine Papirer,
og saa sit Hjemtidsbevis; da han for
20 Aar siden vendte tilbage til sin
Fødested, blev han først betragtet
som præsente Underlaats, men senere
— i Aaret 1902 — udvitt; da
han derefter vendte tilbage, blev der
rejt Anklage mod ham, men han
blev frikendt af Retten med den
Begrundelse, at han hørte hjemme i
Landet og derfor ikke kunde udvittes.
Et Trods herfor behandles han sta-
dig som Udlandning.

Jeg er enig med Dr. Liebflecht
i, at de, der i Tyskland har opfyldt
deres Børnepligt, ogsaa skal have
deres Rettigheder som Underlaats, og
naar et Antal Veteraner, der har
deltaget i den fransk-tyske Krig, og
hvis Sønnen senere har tjent i den
tyffe Hær, udvittes fra det tyffe
Nigsforbund, savner jeg parlamen-
tariske Udtryk for at betegne det.

Derefter kom der en Optagelse af
Udlandinge i Underlaatsforhold maa
affattes ved Genfidsighedstraktater.
Den Stilling, Tyskland har
indtaget sammen med Østerrig og
Rusland her, er en Undtagelsestil-
ling. I alle civiliserede — og man
kan vel tilføje: halvciviliserede —
Stater erhverver Børnet Indføds-
ret ved at være født indenfor Lan-
dets Grænser eller i det mindste
en vis Ret til senere at faa Ind-
fødsret. Da der i 60'erne og 70-
erne var en iselig Mangel paa
Arbejdskraft i Nordlesvig som
Følge af stært Udvandring, blev en
Mængde Udenlaandsarbejdere, for
Storstedelen danske og svenske, truk-
ket ind i Landet, og Efterkommerne
af disse Folk er for Storstedelen
hjemløse, jaa Antallet af hjemløse i
Nordlesvig beløber sig til ca. 2000.
Saa snart nu en saadan hjemløs gik
sig og med sin Sufrtu flytter
ind i egen Bopæl, udvittes han, og
hvis han ikke efterkommer Udvis-
ningen, straffes han med store Bø-
der eller Fængselsstraffe. Følgen af
denne vidunderlige Statstræon er
den, at disse hjemløse foretrakker at
leve sammen uden Børne for at
gatte sig. De tyffe kvinder, der le-
ver i et kaadant Samliv, kan ikke
udvittes, og deres nægtede Børn
jaar Moderens Børgerret. Det er
dog ganske uholdbare, uhyrlige og
uhærlige Tilstande. Retten for Efter-
kommerne af indenlandske kvinder
maa udvides, og forhaabentlig lyk-
kes det i Udvalget at naa dette
Maal.

Landsberg (Socialist) udtalte bl.
a., at den, der optjente sin Børne-
pligt i Tyskland, derigennem burde
opnaa tyff Børgerret.
Forlaget henvises til et Udvalg
paa 21 Medlemmer.

Alberta, Canada.

(Fortset fra Side 3.)

Ud af 600 Lærkeres Rapport
til Albertas Agerbrugs-Departement
i 1910: 105 rapporterede en
Aul af Joraars- og Vinter-hvede
over 35 Bus. per Acre; 44 rappor-
terede 70 Bu. Havre per. Acre; 252
Landmand rapporterede 50 Bu.
Havre per Acre og 164 rapporterede
40 Bu. Byg pr. Acre.

Alberta er i stor Udstrækning un-
derlagt med gode Skul, som let kan
mines; over 2.000.000 Tons mine-
des i 1909. Stov til Tømmer er
rigelig i Nord- og Vest- Alberta.
Den aarlige Gennemsnitsbetaling
for Landbrugshjælp beløber sig til:
Wand \$421.62 og Kvinder \$285.12.
Den Gennemsnitlige Pris paa op-
dyrket Land er \$20.46 pr. Acre.
I Alberta optoges i 1910 20,
000 Acres Land af Settlerne hver
Dag; en ny Skole aabnedes hver
Stofedag, og hver Uge udlagdes
to nye Bøer, og 4 Mil Jernbane
byggedes.

Gennemsnitslon for Skolelærere
var i 1908 i Første Klasse (Wand):
\$973, Kvinder \$702. Anden Klas-
se (Wand): \$700 og Kvinder \$641.
Der er Mangel paa Lærere. — I
Alberta var i 1910 Gennemsnits-
prisen for Landbrugshjælp \$1.50,
Malkføer \$30, andre Hornbøer
\$40, Svin pr. 100 Pund \$7.20 og
Jaar ca. \$5.75.

Den gennemsnitlige Aul i Al-
berta de sidste 12 Aar har været:
Joraars-hvede 20.19 Bus. pr. Acre.
Vinter-hvede 24.4, Havre 39 og
Byg 25 Bus. pr. Acre.

150,000 amerikanske Settlerne
kom ind til Canada i 1909 og bragte
med sig i Kontanter og Værdi-
sager \$150,000,000. 200,000 Set-
tlere kom fra England og Europa.

Der er jagt, at det vestlige Cana-
da er „The Last Great West“. Det
er stormet for England og i jaa
Aar vil det kontrollere Verdens
Svebemarket. Der er Land nok i
Vestre Canada til at føde hver
Mund i Europa, naar det bliver
opdyrket. Disse Oplysninger for
hvem som er interesseret i Land-
brug. Men for nu ikke at være en-
dig, og vel vidende, at vi har vel
ikke alle Lust til at være Land-
mand, men nogle af mine Lands-
mand har mere Lust til at være i
Byerne, jaa vil jeg med Redak-
tørens Tilladelse give en lille Skil-
dring af den største By i Alberta,
nemlig Calgary. Den har et Høfl-
antal af ca. 60,000, to Jernbaner
gaar der igennem, og to mere vil
komme der i Aar. Den ligger om-
treknt midt i ca. 50,000,000 Acres
af godt Jormland, Græsland, Kul
og Tømmer, hvoraf Produktionen
næsten ikke er begyndt.

Den er hovedkvarter for Albertas
fem Foreninger for Kreaturer, Heite,
Jaar, Svin og Hjerkræ, hvilke af-
holder deres aarlige Udstilling og
Auktion der Høfludstillingen i 1910
havde 900 „entries“ og i 1911 var
der 907.

Calgary har 4 Korn-Elevatore,
Storrelse 750,000 Bus. Fire Mel-
møller manufakturere i, 157 Tel-
og Dagen. Men har en stor Sav-
remel-Mølle, som daglig leverer
300 Tds. Savremel og andre Høde-
varer. 15 Elevatorompagnier har
deres hovedkvarter i Calgary, hvor-
fra de leder 117 Elevatore over
alt Alberta.

32 Rompagnier, som handler med
Vælskredfader og Maflner, har de-
res „en gros“ Korretning og Va-
rebutie i Calgary, hvorfra der
udsendes 175 rejvende Agenter. Man-
ge store Varebutie af andre Slags
er optart i de senere Aar.

Calgary har gjort stort Frem-
frit; i 1909, da jeg først kom her
til Alberta, havde Calgary kun
7,000 Indbyggere og ikke et eneste
„Wholesale“ Bus. Der er andre
Byer, som er lige jaa gode at nav-
ne, men Calgary er den største og
os nærmest. Desuden er der allerede
en Del Danske der, og vor Præs.
Raikor Wagnussen, har begyndt en
Religionsskole her, jaa der
vil nok inden jaa lange blive en
Menighed. Dette som Grund, hvor-
for jeg har navnt denne By.

J, som boer her i den gamle
danske Koloni, 75 Mile Nord for
Calgary, vilde jo gerne have eder
som kommer til Canada for at jage
omt hjem, til at komme og se vor
Land, og hvorledes vi lever; og vi
ville være end mere glade, om I
holatte eder hos os; det vilde jo være
unaturligt anderledes, for jaa vidi
vi da selv er tilfredse her; og her
er rigelig Blads. Nogle af os har
nu boet her 10 Aar i dette Jora-
aar, og vi har jo i den Tid erfaret
en hel Del og ikke mindst Guds-
rige Raade og Besjæmlede baade ind-
og udadtil. Regeringen har nu
vedtaget at faa en Jernbane bygget
næsten helt igennem Alberta fra
Syd til Nord, og den vil komme her
igenem eller i umiddelbar Nærhed
af vor Koloni, og det er hvad vi
tiltrænger. Men det vil ogsaa for-
høje Prisen paa Landet betydelig.
Der var et Par Landjægere i mit
Sjor forleden Dag for at købe
Land, (mærkeligt nok Tyskere). De
mente, det var Tid at købe nu,
mens de kunde udvælge det bedste
til billig Pris; jeg havde hellere
hørt dem tale Dansk.

Vor Menigheds Landkomite er
vaagnet op og siger, at nu maa vi
til at overtære vort Settlement, for
Landpriserne stiger; jeg siger det
samme, og det er godt, naar det sker
paa Sandhedens Grund og i Nær-
lighed til vort Folk og Herrens Sag.
Jeg har jaa skrevet denne Med-
delelse til Oplysning og Overbej-
selse for Landsmand, som muligt ved
at læse af den Overtering stude
komme til at tænke paa at rejse her
til Alberta. Om vore lokale For-
hold og andet skal jeg jaa ikke
skrive nærmere, dog ikke af Mangel
paa Lust og Interesse, men jeg
har vist allerede optaget for megen
Blads i vort Blad. J kan jo skrive
hertil, om det er noget I jærlig

skriver at vide; vi giver med Glæde
af den Oplysning, vi kan. Jeg
har ikke nogen Næhder at meddele
denne Gang; min Redforrespon-
dent Mr. Sonneberg har jo nylig
skrevet.

Hjertelig Silien til alle Venner
og „Daughteren's“ Læsere,
Genny Larsen.

Skandinaver

kan rejse fra Skandinavien direkte til
New York paa 9 1/2 Døgn med Scan-
dinavian-American Linies store, hur-
tigsleilende, dobbeltskrue Dampskibe,
hvilke alle ere forsynede med de nye-
ste Opfindelser og Forbedringer. Kun
skandinaviske Passagerer beforders.
God, kraftig skandinavisk kost ser-
ves Passagererne. En dygtig Læge og
en uddannet Sygepleierske ere ansatte
ombord paa alle Skibene. Husk paa
dette hvis De skal rejse efter Fader
og Moder, Søster eller Broder, Hustru
og Børn, og kjøb Billetter hos nær-
mestboende Agent for
Scandinavian-American Line.

Til Japanmissionen:	
Jør kvitteret, se Abl. Nr. 10.....	\$2633.77
Coulter, Iowa, en uævent.....	1.00
Ellendale, Minn., C. Camps Børn.....	1.00
Salmonhurst P. O., N. Y., Canada, Morten Christensen.....	3.00
Council Bluffs, Iowa, Jens Hansen.....	1.00
Dishof, Wis., L. P. Madien.....	2.70
Sandlie, N. Dak., Mrs. Ane Butcher.....	1.00
Reeler Sac, Canada, Mrs. Chas. Holland.....	1.00
Albert Lea, Minn., Søndagskolens Missionsoffer.....	10.78
Elf Horn, Iowa, Søndagskolebørnene.....	11.50
Logan, Neb., R. J. Johnsen.....	5.00
Sutchinson, Minn., St. Mortens Mgh., Mrs. J. Jørgen- sen, S. Søren Andersen \$1.....	5.00
Cedar Falls Ia., Nazareth Mghs. Kvindeforening.....	20.00
Tilfammen.....\$2696.75	

Jør kvitteret, se Abl. Nr. 10.....	\$ 878.99
Ellendale, Minn., C. Camps Børn.....	1.00
Salmonhurst P. O., N. Y., Canada, Morten Christensen.....	1.00
Council Bluffs, Iowa, Jens Hansen.....	1.00
Dishof, Wis., L. P. Madien.....	2.70
Logan, Neb., R. J. Johnsen.....	5.00
Webster Groves, Mo., Germania Mghs. Søndagskole Bedninge Missionsforening.....	14.00
Cedar Falls, Ia., Nazareth Mghs. Kvindeforening.....	15.00
Tilfammen.....\$ 918.69	

Jør kvitteret, se Abl. Nr. 10.....	\$1994.53
Atlantic streds ved S. B. Jilder.....	9.33
Salmonhurst P. O., N. Y., Canada, Morten Christensen.....	2.00
Blair, Neb., een Trediedel af Djferet ved Missionsudøet.....	15.70
Council Bluffs, Iowa, Jens Hansen.....	1.00
Logan, Neb., R. J. Johnsen.....	3.00
Tilfammen.....\$2025.56	

Jør kvitteret, se Abl. Nr. 10.....	\$ 538.20
Ellendale, Minn., C. Camps Børn.....	1.00
Salmonhurst P. O., N. Y., Canada Morten Christensen.....	1.00
Cedar Falls, Iowa, Nazareth Mghs. Mj.....	15.00
Tilfammen.....\$ 555.20	

Jør kvitteret, se Abl. Nr. 10.....	\$1673.11
McLadd, Ill., Emans Mgh. Pastor J. P. Seede, Alfred Morgenien hver \$2, S. P. Andersen \$1.50, Martin Ste- ler, John S. Andersen, John C. Johnsen, Andrew Ste- ford, Mrs. John C. Johnsen hver \$1, Hans Morgen- ien, Theodor Jensen, Paul Johnsen hver 50c.....	12.00
Bloomington Prairie, Minn., Brorion Mgh.: A. Peter- sen, S. P. Paulsen, G. J. Johnsen, S. P. Johnsen, Niels Larsen, P. S. Nielsen, R. P. Nielsen, R. A. Nielsen, S. Miller, H. Miller hver \$1, P. Peterien 50c	10.50
Blair, Neb., Christian Andersen Nord, Pastor A. W. Andersen hver \$2.....	4.00
Edmore, Michigan, S. P. Jensen \$1.00, Mrs. S. P. Jensen, Mrs. A. Christensen, Peter Jensen hver 25c, R. Christensen, Andrew Andersen, J. W. Johnsen, Olaf Johnsen hver 50c, Kvindeforeningen \$3	6.75
Sutchinson, Minn., Pastor Theo. Veef \$2, Martin Naaruv, John P. Christensen, Emma Olsen, Margaret Peterien, Søren Sørensen, Laurits Sørensen hver \$1.....	8.00
Tilfammen.....\$1714.36	

Jør kvitteret, se Abl. Nr. 5.....	\$ 11.35
Sutchinson, Minn., St. Mortens Mgh., Søren Andersen.....	1.00
Tilfammen.....\$ 12.35	

Jør kvitteret, se Abl. Nr. 10.....	\$18083.71
Callendar, Iowa, Chr. Henrik en.....	10.00
Kennard, Neb., Martin Jensen.....	10.00
Keenah, Wis., Niels Larsen \$10, Peter Christensen, Morten Bøgh hver \$5.....	20.00
Sutchinson, Minn., M. Bøgh.....	5.00
Tilfammen.....\$18128.71	

Blair d. 7. Mars 1912.

Otto Hansen,

Kassj. for d. danske ev-luth. Kirke i Am.

Rettelje.

I Abl. Nr. 9 til Skolekassen er det kvitteret Geo. Zanen
\$2, skal være Jørgen Jensen \$2; Jøe Zan'en \$1, skal være Jøe
Jens \$1; L. Peterien \$5, skal være S. C. Peterien \$5; Jørgen
Mølle \$1, skal være Jørgen Møller \$1. Alle fra Elf Horn, Ia.

Otto Hansen.

Til Kredsmissionen.

Dakota Kreds.

Kennare, N. Dak., Trinitatis Mghs. Subskription.....	\$ 81.00
Bowbells, N. Dak., Bethlehem Mghs. Subskription.....	2.00
Dane Valley, Mont., Ebenezer Mghs. Subskription.....	20.00
Dane Valley, Mont., Ebenezer Mghs. Djfer.....	49.85
McKenna, N. Dak., Bethesda Mghs. Subskription.....	9.00
Bowbells, N. Dak., Bethlehem Mghs. Djfer.....	3.35
Maxton, N. Dak., Ebenezer Mghs. Djfer.....	5.35
Kormar, N. Dak., Zion Mghs. Subskription.....	10.00
Kennare, N. Dak., Trinitatis, Mghs. Djfer.....	47.02
Tilfammen.....\$ 227.57	

Med Tak modtaget.

Kennare, N. Dak., 1. Mars 1912.

Lars Peterien, Kassj.